

V Bruseli 15. decembra 2020
(OR. en)

13750/20
ADD 1
LIMITE
PV CONS 28
RELEX 982

NÁVRH ZÁPISNICE
RADA EURÓPSKEJ ÚNIE
(zahraničné veci)
7. decembra 2020

OBSAH

Strana

Nelegislatívne činnosti

3.	Aktuálne udalosti.....	3
4.	Transatlantické vzťahy	3
5.	Strategická autonómia	3
6.	Rôzne.....	4
	PRÍLOHA – Vyhlásenia do zápisnice Rady	5 – 9

Nelegislatívne činnosti

3. Aktuálne udalosti

Ministri si pripomenuli Medzinárodný deň ľudských práv (10. december) a uvítali prijatie globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv (bod A).

Pokiaľ ide o Venezuelu, Rada rokovala o situácii v krajine po parlamentných voľbách 6. decembra, ktoré sa nepovažujú za slobodné, spravodlivé ani demokratické. Rada zdôraznila, že Venezuela potrebuje politické riešenie, ktorým by sa ukončila súčasná patová situácia a umožnilo sa poskytovanie naliehavo potrebnej humanitárnej pomoci venezuelskému ľudu.

Pokiaľ ide o Turecko, Rada vzala na vedomie pokračujúce provokácie a hrozby zo strany Turecka a rokovala o tejto otázke so zreteľom na zasadnutie Európskej rady.

Pokiaľ ide o Gruzínsko, Rada vyjadrila pokračujúcu podporu demokratickému procesu v Gruzínsku a sprostredkovateľskému úsiliu delegácie EÚ.

4. Transatlantické vzťahy

výmena názorov

Rada si vymenila názory na priority EÚ v oblasti spolupráce so Spojenými štátmi americkými. Rada prijala závery o vzťahoch Európskej únie a Spojených štátov amerických, ktoré sa uvádzajú v dokumente 13724/20.

5. Strategická autonómia

výmena názorov

Vysoký predstaviteľ prezentoval túto otázku a hlavné body na diskusiu. Počas obeda pokračovala výmena názorov v neformálnom prostredí.

6. Rôzne

Ministri preskúmali vykonávanie zákona o národnej bezpečnosti, ktorý bol v **Hongkongu** zavedený 30. júna 2020. EÚ bude pokračovať vo vykonávaní opatrení dohodnutých v júli 2020.

Európska komisia informovala ministrov o úspešnom ukončení rokovaní o novej dohode o partnerstve, ktorá má nahradiť **Dohodu z Cotonou**.

Švédsko informovalo ministrov o výsledku zasadnutia ministerskej rady **OBSE**, ktoré sa konalo 3. – 4. decembra 2020.

Ministri vyzvali na okamžité ukončenie násilností v **Etiópii** a na ďalšie sprostredkovateľské úsilie AÚ, ako aj na potrebu umožnenia prístupu k humanitárnej pomoci.

Rada vzala na vedomie výsledok medzinárodnej konferencie na podporu **libanonského ľudu**, ktorá sa konala 2. decembra.

Maďarsko informovalo o nedávnych útokoch na maďarskú komunitu v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny.

Rada si vymenila názory na situáciu v **Bielorusku** a na pokračujúcu podporu zo strany EÚ.

Rada vzala na vedomie zámer vysokého predstaviteľa rokovať o **vonkajších aspektoch migrácie** na nadchádzajúcom zasadnutí Rady pre zahraničné veci.

Rada vzala na vedomie neformálne zasadnutie ministrov **EÚ27 – Latinská Amerika a Karibik**, ktoré zorganizuje 14. decembra minister zahraničných vecí Nemecka.

Vyhlásenie k nelegislatívnym bodom B č. 4 a 5 uvedeným v dokumente 13600/20

K bodu B č. 4: **Transatlantické vzťahy**

VYHLÁSENIE POĽSKA A MAĎARSKA

Pokiaľ ide o závery Rady o vzťahoch Európskej únie a Spojených štátov amerických, Poľsko a Maďarsko chápu formuláciu „rodová rovnosť“ (bod 1) ako odkaz na rovnosť medzi mužmi a ženami v zmysle článku 2 a článku 3 Zmluvy o Európskej únii.

K bodu B č. 5: **Strategická autonómia**

VYHLÁSENIE DÁNSKA

„Dánsko zdôrazňuje, že je dôležité jasne oddeliť formálne a neformálne rokovania na úrovni Rady. Ako sa uviedlo v čase prijatia programu, musí sa to jasne oznámiť v dostatočnom predstihu pred zasadnutiami Rady a pri plnom dodržiavaní lehôt stanovených v rokovacom poriadku Rady. Zmena statusu bodu programu tesne pred zasadnutím Rady spôsobuje niektorým členským štátom ťažkosti v súvislosti so záväzkami voči národným parlamentom, preto by k nej nemalo dochádzať.“

edeným v dokumente 13602/20

K bodu A č. 5: **Závery o pakte o civilnej SBOP**
schválenie

VYHLÁSENIE POĽSKA A MAĎARSKA

„V súvislosti s návrhom záverov Rady o pakte o civilnej SBOP Poľsko a Maďarsko chápu formulácie: „začleňovať do všetkých činností hľadisko [...] rodovej rovnosti“ (bod 8) a „zabezpečiť podrobnejšie a systematickejšie uplatňovanie hľadiska [...] rodovej rovnosti“ (bod 9, zarážka 8) ako odkaz na začleňovanie rovnosti medzi ženami a mužmi v zmysle článku 2 a článku 3 Zmluvy o Európskej únii.

Poľsko a Maďarsko s týmto objasnením prijímajú návrh týkajúci sa záverov Rady o pakte o civilnej SBOP.“

K bodu A č. 6: **Závery o sprostredkovaní mieru zo strany EÚ**
schválenie

VYHLÁSENIE POĽSKA A MAĎARSKA

„V súvislosti so závermi Rady o sprostredkovaní mieru zo strany EÚ Poľsko a Maďarsko chápu formulácie: „EÚ a jej členské štáty budú presadzovať [...] rodovú rovnosť [...]. V tejto súvislosti je osobitnou prioritou EÚ uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti [...], Rada preto v tomto ohľade zdôrazňuje potrebu osobitných opatrení“ (bod 6) ako odkazy na začleňovanie rovnosti medzi mužmi a ženami v zmysle článku 2 a článku 3 Zmluvy o Európskej únii.

Poľsko a Maďarsko s týmto objasnením prijímajú návrh týkajúci sa záverov Rady o sprostredkovaní mieru zo strany EÚ.“

VYHLÁSENIE BELGICKA

k primárnej zodpovednosti štátov v oblasti ľudských práv

„Belgicko víta prijatie rozhodnutia Rady a nariadenia Rady o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv, čím sa vytvára sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv. EÚ je založená na dodržiavaní ľudských práv a je odhodlaná chrániť tieto práva tak vo vnútri EÚ, ako aj na celom svete. Ľudské práva zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní mieru a udržateľnej bezpečnosti a sú základným kameňom vonkajšej činnosti EÚ.

Malo by byť jasne stanovené, že primárnu zodpovednosť za zabezpečenie ľudských práv a ochranu svojho obyvateľstva pred ich porušovaním nesú štáty. Belgicko preto víta odôvodnenie 2 rozhodnutia Rady, v ktorom sa uvádza, že „Štáty nesú primárnu zodpovednosť za dodržiavanie, ochranu a napĺňanie ľudských práv vrátane zabezpečovania súladu s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv.“

Medzinárodné právo v oblasti ľudských práv zaväzuje štáty, aby chránili jednotlivcov a skupiny pred porušovaním ľudských práv, nezasahovali do uplatňovania ľudských práv ani ho neobmedzovali a aby podnikli pozitívne opatrenia na uľahčenie uplatňovania ľudských práv.

Z dlhodobého hľadiska je najlepším spôsobom, ako zabrániť závažnému porušovaniu ľudských práv, riešenie základných príčin konfliktov, presadzovanie ľudských práv a zásad právneho štátu a posilnenie správy vecí verejných a inštitúcií. Štáty by preto nemali len podpísať, ratifikovať a vykonávať základné nástroje medzinárodného práva týkajúce sa zákazu a prevencie masových krutostí a ochrany (zraniteľného) obyvateľstva, ale mali by zaviesť legislatívne a inštitucionálne opatrenia na riešenie porušovania medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a postaviť páchatel'ov pred súd.

Ak však štát nie je schopný alebo je dokonca zjavne neochotný chrániť svoje obyvateľstvo, medzinárodné spoločenstvo musí zasiahnuť včasnými a primeranými opatreniami.

Tieto rôzne rozmary sa odrážajú aj v koncepcii zodpovednosti za ochranu, ktorá bola vypracovaná na úrovni OSN. EÚ a jej členské štáty sú dôraznými podporovateľmi tejto koncepcie.

EÚ aktívne podporuje štáty v ich úsilí o ochranu a dodržiavanie ľudských práv, a to aj prostredníctvom svojho akčného plánu pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024, dvojstranných dialógov o ľudských právach a európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR). To však tiež znamená, že v prípade závažného porušovania ľudských práv nemôžeme mlčať. Globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv by sa preto mal vnímať v tejto súvislosti.“

VYHLÁSENIE BELGICKA

týkajúce sa hlasovania kvalifikovanou väčšinou

„Belgicko víta prijatie rozhodnutia Rady a nariadenia Rady o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv, čím sa vytvára sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv. EÚ je založená na dodržiavaní ľudských práv a je odhodlaná chrániť tieto práva tak vo vnútri EÚ, ako aj na celom svete. Ľudské práva zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní mieru a udržateľnej bezpečnosti a sú základným kameňom vonkajšej činnosti EÚ.

Sankčný režim v oblasti ľudských práv bude ďalším nástrojom v rámci súboru nástrojov EÚ na ochranu a presadzovanie ľudských práv na celom svete. Sankčný režim by mal byť účinný, aby prispel k boju proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv.

Belgicko v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že podľa článku 5 ods. 1 rozhodnutia Rady sa rozhodnutia o zostavení a zmene sankčných zoznamov budú musieť prijímať jednomyseľne. Touto požiadavkou sa obmedzí vplyv sankčného režimu ako súčasť nášho súboru nástrojov v oblasti ľudských práv a ako politického nástroja SZBP.

Belgicko sa domnieva, že starostlivo a dobre navrhnuté rozšírenie hlasovania kvalifikovanou väčšinou v otázkach SZBP, a to aj pokiaľ ide o ľudské práva a sankcie, by prispelo k účinnejšej a dôveryhodnejšej SZBP zo strany EÚ pri obrane našich záujmov a hodnôt bez toho, aby sa spochybnil základné záujmy členských štátov. Belgicko v tejto súvislosti navrhuje otvorenú horizontálnu diskusiu o tejto otázke, ktorá by sa mala uskutočniť za vhodných podmienok a nemala by byť spojená so žiadnym konkrétnym návrhom.“

VYHLÁSENIE KOMISIE

Komisia konštatuje, že Rada si pre seba v súvislosti s reštriktívnymi opatreniami proti závažnému porušovaniu ľudských práv vyhradila vykonávacie právomoci s cieľom zabezpečiť súlad s postupom zmeny a preskúmania prílohy k rozhodnutiu (SZBP) 2020/1999. S odvolaním sa na článok 291 ods. 2 zmluvy Komisia naďalej zastáva názor, že by bolo vhodnejšie zveriť vykonávacie právomoci Komisii. Súdny dvor vo veci C-440/14 P, National Iranian Oil Company (ďalej len „NIOC“)/Rada a Komisia potvrdil, že v „osobitných, náležite odôvodnených prípadoch“ sa vykonávacie právomoci môžu prisúdiť Rade. Komisia sa preto domnieva, že prípad týkajúci sa NIOC nie je možné považovať za precedens pre všetky dojednania týkajúce sa vykonávacích právomocí v súvislosti s nariadeniami Rady, ktorými sa ukladajú reštriktívne opatrenia. Vzhľadom na to, že pojem „vykonávanie“ zahŕňa uplatňovanie pravidiel na špecifické prípady prostredníctvom aktov s osobnou pôsobnosťou, je navyše nevyhnutné, aby vykonávací orgán dokázal zabezpečiť dodržiavanie všetkých procesných záruk, na ktoré majú jednotlivci nárok.

VYHLÁSENIE KOMISIE

týkajúce sa hlasovania kvalifikovanou väčšinou

Sankčné režimy EÚ sa zriaďujú rozhodnutiami Rady prijímanými jednomyseľne (článok 29 a článok 31 ods. 1 Zmluvy o EÚ). Podľa článku 31 ods. 2 ZEÚ (tretia zarážka) Rada rozhoduje kvalifikovanou väčšinou pri prijímaní „rozhodnutí o vykonávaní rozhodnutia, ktorým sa vymedzuje činnosť alebo pozícia Únie“. To je prípad vykonávacích rozhodnutí Rady, ktorými sa menia prílohy so zoznamom označených osôb podľa rozhodnutia Rady, ktorým sa zavádza režim sankcií.

Komisia v súlade s pozíciou, ktorú vyjadrila vo svojom oznámení zo septembra 2018, vyzýva Radu, aby na účely zmeny príloh v rámci sankčných režimov EÚ používala v súlade s postupmi podľa článku 31 ods. 2 ZEÚ (tretia zarážka) hlasovanie kvalifikovanou väčšinou.